

Globaali etäkauppa on saatava tuottajavastuiden piiriin

Suomen tulee politiikassaan huomioida kaupan alan muuttunut kilpailuympäristö ja globaalin etäkaupan vaikutus kansallisten toimijoiden kilpailuasetelmaan. Kansallisten toimijoiden kilpailuasetelmaa ei saa heikentää.

Ulkomainen etäkauppa sen nykyisessä laajuudessaan on uusi asia, vahva kasvu on tapahtunut erityisesti 2010-luvulla. Taustalla on sekä yritysten että kuluttajien toimesta tehtävän paikallisen kaupankäynnin asetelman muuttuminen globaaliksi sekä mobiililaitteiden ja yhteyksien paraneminen. Kuluttaja voi tehdä ostoksia kotimaisista, eurooppalaisista ja ns. kolmansien maiden (eli EU:n ulkopuolisten maiden) etäkaupoista.

Vähittäiskaupan sääntely on usein luotu vuosikymmeniä sitten, eikä siinä ole huomioitu globaalin sähköisen kaupankäynnin erityisluonnetta. Suomalaisen verkkokaupan tuottajavastuuelvoitteet ovat selkeät, ja EU:ssa pelisäännöistä tuottajavastuiden kohdistamisesta eri EU-maiden väliseen etäkauppaan on osittain päästy sopuun, mutta kolmansista maista tuleva etäkauppa kasvaa voimakkaasti ilman samoja velvoitteita kuin mitä suomalaisella kaupalla on maassamme. Tämä aiheuttaa kilpailua vääristävän ja kansallisten toimijoiden, maahantuojien ja valmistajien asemaa heikentävän vapaamatkustajaongelman.

Jotta Eurooppaan pystytään rakentamaan komission kiertotalouspaketin mukaisesti toimivat kiertotalousprosessit, tulee mahdollisimman pian ratkaista etäkaupan materiaalikierrätykselle aiheuttama potentiaalinen ongelma. Kolmansissa maissa toimivia yrityksiä on vaikea, usein käytännössä mahdotonta, saada vastuuseen, ja EU:n valvontaviranomaisen kohdistaa heihin toimenpiteitä liittyen tuotteiden tai pakkausten sisältämiin haitallisiin tai vaarallisiin kemikaaleihin. Suomi ei asiaa pysty yksin ratkaisemaan, vaan kestävän ja vaikuttavan ratkaisun hakemiseksi tarvitaan EU-tason toimenpiteitä. Pitäisi löytää globaali ratkaisu ja mekanismit, joilla kolmansista maista Suomeen/EU-alueelle etäkaupan tai muiden reittien kautta tulevat tuotteet saataisiin samojen velvoitteiden piiriin kuin muutkin Suomessa ja EU-alueella markkinoilla olevat tuotteet.

Suomen tulee politiikassaan huomioida kaupan alan muuttunut kilpailuympäristö ja globaalin etäkaupan vaikutus kansallisten toimijoiden kilpailuasetelmaan. Kansallisten toimijoiden kilpailuasetelmaa ei saa heikentää.

Toimenpiteet kansallisesti

Suomessa tulee tehdä kattava vaikutusten arviointi sellaisen kansallisen tuottajavastuusääntelyn osalta, joka ei kohtele tasapuolisesti eri myyntikanaviin ja

eri maihin asettautuneita toimijoita. Kansainvälisen etäkaupan kautta toimivien yritysten valvontaan on kohdistettava lisää viranomaisresursseja (tulli).

Toimenpiteet EU:ssa

Kansainväliselle etäkaupalle erityisesti kolmansista maista ei voida antaa vapautusta tuottajavastuiden hoitamisesta. Suomen tulee EU-pöydissä nostaa aktiivisesti esiin globaalin etäkaupan tuomat haasteet sisämarkkinoilla toimiville yrityksille ja ajaa mallia, joka tuottajavastuiden osalta asettaisi yritykset, myyntikanavasta ja maasta riippumatta, tasavertaiseen kilpailuasetelmaan. EU on riittävän iso toimija aloittamaan keskustelut tuottajavastuukysymyksistä ja muista etäkaupan haasteista (tuoteturvallisuus) kansainvälisten suurten alustatoimijoiden kanssa. On huomioitavaa, että moni EU:n ulkopuolta EU-alueelle etäkaupan kautta operoiva suuri toimija haluaisi vastuullisena toimijana hoitaa mm. tuottajavastuuvälvoituksensa.

Lisätietoja:

Johtava asiantuntija **Marja Ola**, ympäristöasiat, Kaupan liitto
050 383 7711, [marja.ola\(at\)kauppa.fi](mailto:marja.ola(at)kauppa.fi)

